

Ülevaade Eesti Maleliidu ja spordiklubi Diagonaal vahelistest suhetest

15.02.2005.a.

Käesolevaga soovib Eesti Maleliit anda ülevaate EML ja EML endise liikme spordiklubi Diagonaal vahelistest õigussuhetest, lähtudes Tallinna Linnakohtu menetluses olevatest tsiviilasjadest.

Spordiklubi Diagonaal on Tallinna Linnakohtusse esitanud 4 hagi Eesti Maleliidu (EML) vastu:

A. SK Diagonaal esitas 02.06.2003.a. kohtusse hagi EML juhatuse 26.03.2003.a. otsuse tühistamise nõudes.

SK Diagonaal vaidlustas EML juhatuse 26.03.2003.a. otsuse, millega EML muutis veebruaris 2003.a. toimunud Eesti kuni 14-aastaste tütarlaste meistrivõistluste tulemuse. Nimelt juhtus võistlustel inetu intsident 4.vooru partiiis Valentina Golubenko – Tuuli Vahtra, mis lõppes T.Vahtra võiduga, selliselt vormistati ka partiiiprotokoll. Kuid Valentina Golubenko isa Valeri Golubenko (mõlemad on SK Diagonaal liikmed) nõudis turniiri kohtunikult juba lõppenud partii jätkamist Valeri Golubenko poolt näidatavast seisust. Seda kohtunik ka ekslikult lubas ning siis lõppes partii viigiga. Sel moel saavutas turniiril esikoha V.Golubenko (6½p 7st), teiseks jäi T.Vahtra (6p 7st).

Pärast võistluste lõppu esitas Tuuli Vahtra klubi, EML liige Viljandi Maleselts EML'le protesti, kus taotles esialgse tulemuse ennistamist ja seoses sellega ka üldise paremusjärjestuse muutmist.

EML juhatus otsustaski taastada esialgse tulemuse (T.Vahtra võit) ning seoses sellega muutus ka paremusjärjestus (1.T.Vahtra 2.V.Golubenko).

Edasi kujunesid asjaolud alljärgnevalt:

- 15.04.2003.a. saadeti SK Diagonaal poolt avalik kiri Eesti Olümpiakomiteele, milles esitati moonutatud informatsiooni Eesti kuni 14-aastaste neidude MV-te partii Golubenko– Vahtra kohta ning süüdistati antud intsidendis Eesti Maleliitu.
- 15.04.2003.a saadeti SK Diagonaal poolt avalik kiri Eesti Vabariigi Presidendile (sama sisu), mille Vabariigi Presidendi Kantselei edastas Kultuuriministeriumile kaaskirjaga: „Vabariigi Presidendi ülesandel edastan Teile SK Diagonaal treenerite pöördumise, milles käsitletakse EML tegevusega seotut“.
- Vastuses SK-le Diagonaal teatab Kultuuriministerium 29.05.2004.a. järgmist:
*„Siinjuures informeerime, et spordialaliidud on eraõiguslikud juriidilised isikud ning oma otsustes iseseisvad. Juhul kui EML juhatuse otsus ei ole Teile vastuvõetav, siis järgnev võimalus on pöörduda EML üldkoosoleku ja EML Eetika Komisjoni poole või hagi EML Vabariigi esimese astme kohtusse.
Kultuuriministeriumil ei ole õigust määrata karistusi ja teha otsuseid mittetulundusühingute valdkonda kuuluvates küsimustes.“*

07.12.2004.a. jättis Tallinna Linnakohus SK Diagonaal hagi rahuldamata, leides, et EML juhatuse pädevusse kuulub võistluste käigus tekkivate protestide lahendamine. Kohus leidis, et EML on kohustatud reageerima **fair play** reeglite rikkumisele malevõistlustel ja on pädev selles osas otsuseid vastu võtma.

SK Diagonaal esitas otsuse peale apellatsioonkaebuse, mis tuleb läbivaatamisele Tallinna Ringkonnakohtus 08.02.2005.a.

B. Sügisel 2003.a. esitas SK Diagonaal hagi EML juhatuse 06.08.2003.a. otsuse tühistamiseks.

SK Diagonaal vaidlustas EML juhatuse otsuse, millega EML määras kindlaks kriteeriumid Eesti Vabariigi esindamiseks rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. EML juhatuse otsuse kohaselt saavad Eesti Vabariiki rahvusvahelistel tiitlivõistlustel esindada Eesti rahvuskoondise koosseisus Eesti Vabariigi kodanikud ja kuni 15-aastased kodakondsuseta isikud (alates 15-aastaseks saamisest saavad nad endale ise kodakondsust valida). Juhatuse otsuse aluseks oli Eesti Vabariigi spordiseaduse §20 lg.1, mille kohaselt on rahvusvahelistel spordivõistlustel Eesti rahvuskoondise koosseisus õigus esineda vaid Eesti kodanikel (NB! Kuna selle EML juhatuse otsuse vaidlustas ka teine EML liige maleklubi Olympic, siis Tallinna Ringkonnakohtu 19.06.2004.a. otsuse kohaselt on Eestit õigus esindada vaid Eesti kodanikel, mitte isegi alla 15-aastastel kodakondsuseta isikutel).

Seejärel (enne kohtusse pöördumist) alustas spordiklubi Diagonaal järjekordset süüdistuskampaniat EML vastu:

- 04.09.2003.a. esitas SK Diagonaal Kultuuriministeriumile, Eesti Vabariigi Presidendile, Eesti Vabariigi Peaministrile ja Eesti Olümpiakomiteele pöördumise seoses Eesti laste väidetava diskrimineerimisega Eesti Maleliidu poolt.
- 10.09.2003.a. saadab hageja Kultuuriministeriumi spordiosakonna juhatajale kirja üleskutsega tagada koos Eesti Maleliiduga V.Golubenko poolt esitatud nõuete täitmine:
 - a) tühistada EML juhatuse 06.08.2003.a. otsus (kodakondsuse nõue Eesti esindamisel) kui seadusevastane ja diskrimineeriv;
 - b) registreerida Valentina Golubenko noorte EM-võistlustest osavõtjaks;
 - c) tagada Valentina ja treener Valeri Golubenko saabumine 13.septembriks Montenegrosse;
 - d) tasuda kõik Valeri Golubenko lähetusega seotud kulutused.
- 09.10.2003.a. esitati Inimõiguste Teabekeskuse kaudu Rahvusvahelisele Maleföderatsioonile FIDE kaebus Eesti Maleliidu tegevuse peale (diskrimineerimine).

Ehkki SK Diagonaal oli teadlik oma õiguste realiseerimise viisidest (pöördumine EML organite või kohtu poole), jätkati EML mainet kahjustavat tegevust pöördumistega eelnimetatud institutsioonide poole, ehkki SK'le Diagonaal oli selge, et viimastel puudub nimetatud küsimuses otsustusõigus.

Tallinna Linnakohus otsustas 15.02.2005.a., et Eestit on õigus esindada rahvusvahelistel tiitlivõistlustel vaid Eesti kodanikel, mitte isegi alla 15-aastastel kodakondsuseta isikutel.

C. 05.02.2004.a. esitas SK Diagonaal kohtusse hagi, kus vaidlustas EML juhatuse 30.01.2004.a. otsuse SK Diagonaal väljaarvamise kohta Eesti Maleliidust.

EML heitis SK Diagonaal välja EML liikmete hulgast seoses EML maine tahtliku ja jätkuva kahjustamisega.

EML põhikirja p.18.6 sätestab, et EML liige on kohustatud hoidma ja kaitsma EML head nime, seisma liidu eesmärkide ja põhimõtete eest.

Põhikirja p.15 kohaselt võib EML liikme liidust välja arvata juhatuse otsusega, kui ta ei täida liidu põhikirja sätteid või on kahjustanud oluliselt liitu moraalselt või materiaalselt või ...

Mittetulundusühingute seaduse §24 kohaselt võib kohus mittetulundusühingu liikme avalduse alusel tunnistada mittetulundusühingu organi otsuse kehtetuks.

04.11.2003.a. oli EML saatnud SK'le Diagonaal kirja, milles juhtis SK Diagonaal tähelepanu EML põhikirja ülalnimetatud punktidele ning teinud ettepaneku lahendada erimeelsused läbirääkimiste laua taga, soovitavalt enne 14.11.2003.a. Nimetatud kirjas oli otseselt viidatud, millist tegevust peab EML juhatuse EML mainet kahjustavaks (moonutatud informatsiooni esitamine Vabariigi Presidendi Kantseleile, Kultuuriministriumile, Inimõiguste Teabekeskusele, Tarbijakaitseametile, Eesti Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele Maleföderatsioonile jne) ning kuidas tuleks hagejal toimida kui EML juhatuse otsuseid tahetakse vaidlustada – pöördumine üldkoosoleku poole või seaduses ettenähtud korras.

Nimetatud kirja peale saatis SK Diagonaal EML'le 13.11.2003.a. vastuse, milles sisuliselt keelduti kompromissi otsimisest ning jätkati endisel moel EML maine kahjustamist (kirja koopiad saadeti teiste hulgas Vabariigi Presidendile, kultuuriministrile, justiitsministrile, rahvastikumministrile jt). Seega sisuliselt seadis üks EML liige enda huvid ja soovid kõrgemale kogu Eesti male huvidest, mistõttu pidi EML juhatusele võtma meetmeid nimetatud olukorra lõpetamiseks. Kuna SK Diagonaal oli teadlik, millise tagajärje võib EML maine kahjustamine kaasa tuua, kuid sellele vaatamata jätkas EML huvide eiramist, oligi EML juhatuse sunnitud otsuse SK Diagonaal väljaarvamise kohta tegema.

SK Diagonaal tegevus oli vastuolus ka Tsiviilseadustiku üldosa seaduse §138, mille kohaselt tuleb õiguse teostamisel ja kohustuste täitmisel toimida heas usus. Õiguse teostamine ei ole lubatud seadusvastasel viisil, samuti selliselt, et õiguse teostamise eesmärgiks on kahju tekitamine teisele isikule.

Tallinna Linnakohtu 13.09.2004.a. otsusega jäeti SK Diagonaal hagi rahuldamata. Kohus leidis, et EML organites lahendamisele kuuluvate küsimuste tõstatamine lahendamiseks mittepädevate organite ees on EML mainet kahjustav tegevus. SK Diagonaal kirjade tonaalsus on selgelt negatiivne ning EML'i kritiseeriv. SK Diagonaal on jätkanud pöördumisi hoolimata EML ettepanekust lahendada probleemid EML siseselt.

SK Diagonaal esitas otsuse peale apellatsioonkaebuse.

D. 15.04.2004.a. esitas SK Diagonaal hagi EML juhatuse 22.12.2003.a. otsusega kinnitatud „Noortesporti toetuse jagamise kriteeriumid 2004.aastaks“ tühistamise nõudes.

SK Diagonaal vaidlustas EML juhatuse poolt kinnitatud „Noortesporti toetuse jagamise kriteeriumid“ põhjusel, et nendega väidetavalt diskrimineeritakse SK Diagonaal liikmeid sotsiaalseisundi tõttu

EML juhatuse otsusega määratleti kriteeriumid riigi poolt eraldatava noortesporti toetuse jagamiseks. Nn baasraha jagatakse kõigile EML liikmetele, kuid tippspordi toetust otsustas EML jagada vaid neile noormaletajatele, kes on õigustatud Eestit esindama rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. Ka kultuuriministeerium jagab sellist seisukohta.

Nimetatud asjas veel kohtuotsust tehtud ei ole.

Kokkuvõttes tahab Eesti Maleliit lühidalt selgitada, miks me pole senini pidanud võimalikuks kommenteerida EML endise liikme spordiklubi Diagonaal süüdistusi EML juhatuse tegevuse aadressil:

1. EML ei pea eetiliseks kommenteerida kohtumenetluses arutamisel olevaid asju enne kohtulahendite jõustumist. Kui vaidlus on antud kohtu lahendada, siis ei pea EML õigeks ega ka põhjendatuks käsitleda vaidlusaluseid küsimusi nõ avalikkuse ees. See ei ole kooskõlas hea tavaga.

2. SK Diagonaal (eelkõige tema liikme Valeri Golubenko) poolt selline EML kahjustav tegevus (incl. diskrimineerimises ja apartheidis süüdistamine) on tekitanud negatiivset resonantsi nii Eestis kui ka välismaal, kuid EML ei kavatsegi alluda sellisele provokatiivsele tegevusele, sest EML esindab kogu Eesti malet ning SK Diagonaal huvid ei saa üles kaaluda teiste EML liikmete /EML's on üle 35 liikmesklubi/ õigusi ja huve.

EML peab vajalikuks veel märkida, et mingist vene keelt kõnelevate laste diskrimineerimisest ei saa juttugi olla, sest nagu näitab viimaste aastate statistika, on üle 70% noorte tiitlivõistlustel Eestit esindavatest maletajatest mitte-eestlased (kes on Eesti kodanikud). Seega pole kuidagi põhjust kõneleda laste diskrimineerimisest, probleem on vaid Valeri Golubenko soovimatuses ja tahtmatuses leida enda probleemidele mõistlik lahendus. On kahetsusväärne, et V.Golubenko suutmatuse kompromisse leida on kaasa toonud spordiklubile Diagonaal ebameeldivad tagajärjed. V.Golubenko on ilmselgelt seadnud enda ja oma perekonna huvid kõrgemale nii Eesti male kui ka Kohtla-Järve maletajate huvidest.

Vaatamata asjaolule, et SK Diagonaal on välja arvatud EML liikmeskonnast, ei ole EML teinud takistusi nimetatud klubi lastele osalemaks Eestis korraldatavatel võistlustel (s.h. Valeri Golubenko tütrele).

SK Diagonaal saatis 2004.a. detsembris EML juhatusele kirja, milles paluti esitada FIDE-le taotlus Valentina Golubenkole FIDE meistri nimetuse andmiseks. Kuna käesoleval hetkel on SK Diagonaal EML liikmeskonnast välja arvatud, siis EML juhatus ei pidanud võimalikuks kooskõlas EML põhikirjaga esitada FIDE-le antud taotlust, sest vastavalt EML põhikirjale korraldab EML oma liikmete tegevust. Samuti soovib EML juhatus lahendada ühiselt kõik probleemid, millised on tekkinud SK Diagonaal ja seeläbi ka klubi liikmete vahel.

19.01.2005.a. toimunud EML juhatuse koosolekule oli kutsutud ka SK Diagonaal esindajad, sooviga üritada veelkord leida pooli rahuldav lahendus. Kohale saabunud SK Diagonaal

esindaja Svetlana Zainetdinovaga ei õnnestunud küll kokkuleppet saavutada, kuid pooled lahkusid kokkusaamiselt usus, et kompromiss ei ole välistatud. Paraku ilmus samal päeval (s.o. enne kohtumist ja ilmselt S.Zainetdinova teadmata) SK Diagonaal kodulehele uudis, et kompromissi saavutamine ei ole kindlasti võimalik. Siit tulenevalt saab teha vaid ühe järelduse – V.Golubenko on oma tegevusega ajanud segadusse ka SK Diagonaal liikmed.

Peame vajalikuks märkida ka, et spordiklubi Diagonaal ja V.Golubenko poolt klubi kodulehel avaldatav informatsioon (sh tõlked Eesti ajakirjandusest) on tendentslik ja moonutatud, sest tõlgitakse nii nagu tõlkijale kasulikum tundub ega avaldata kõiki teema kohta ilmunud artikleid.

Perekond Golubenko on asutanud samuti ABC Chess Maleklubi, milline on ka EML liige. Samas tegutseb Valeri Golubenko volikirja alusel SK Diagonaal esindajana. Selline tegutsemine läbi teise klubi annab võimaluse kaasata oma perekonna huvide nõudmiseks nn. „laiema kandepinna”, mille tulemusena püütakse kannatama panna ka teisi lapsi.

Ülaltoodu on lühike kokkuvõte erimeelsustest EML ja SK Diagonaal vahel.

EML rõhutab, et Eesti riigi institutsioonid toetavad EML tegevust. Nii näiteks osales kultuuriminister Urmas Paet maleolümpial Mallorcas, kus toetas Eesti taotlust 2008.a. maleolümpia läbiviimiseks. Samuti võttis Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel vastu FIDE asepresidendi Morten Sandi ja P.Kerese mälestusturniiril osalenud Viswanathan Anandi ning kinnitas kohtumisel Eesti riigi toetust maleolümpia korraldamiseks.

Peame vajalikuks kommenteerida ka SK Diagonaal esindajana leheküljel www.chess-players.org avaliku kirja saatnud Anastassia Golubenko väiteid. On vääri kirjas toodud seisukoht nagu oleks EML FIDE's kunagi registreerinud Valentina Golubenko Eesti maletajana, selle eest on hea seisnud tema vanemad. EML palub FIDE-l kontrollida, kas Valeri ja Valentina Golubenko kohta on andmed nende kandmiseks Eesti reitingunimekirja esitatud kooskõlas FIDE põhikirjaga.

Hendrik Olde
EML juhatuse esimees